

Spørreundersøkelsen 2018

Norges Frivilligsentraler, november 2018

Oppsummering

Ny ordning fra 2017

De siste 25 årene har staten utbetalt tilskudd direkte til hver sentral. Retningslinjene stilte krav om 40 % lokalt tilskudd. Fra 2017 ble denne ordningen endret ved at tilskuddet nå utbetales via kommunen og krav om lokal finansiering falt bort.

Økt tilskudd i 2017/2018

I 2017 fikk hver sentral økt tilskuddet med kr. 55 000 (kr. 47 000 vedtatt av Stortinget + kr. 8 000 fordelt av KUD) I 2018 ble tilskuddet økt med kr. 38 000 (kr. 27 000 + kr. 11 000) som et ledd i å styrke frivilligsentralene i landet.

Hvordan gikk det?

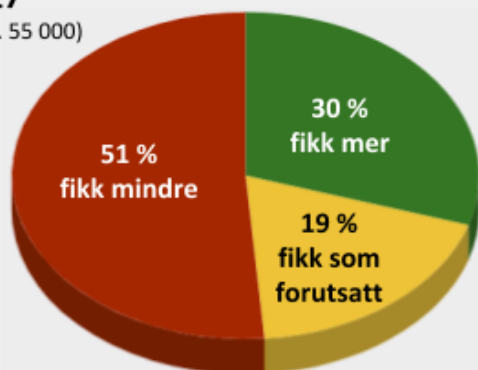
Norges Frivilligsentraler har i 2017 og 2018 foretatt en undersøkelse for å kartlegge endringer på tilskuddet til frivilligsentralene etter omleggingen. Dette er resultatet. Vi vil følge opp videre.

Tilskudd i forhold til Stortingets forutsetning

Vi har sett på endring i samlet tilskudd til de frivilligsentralene som har 100% stilling som daglig leder.

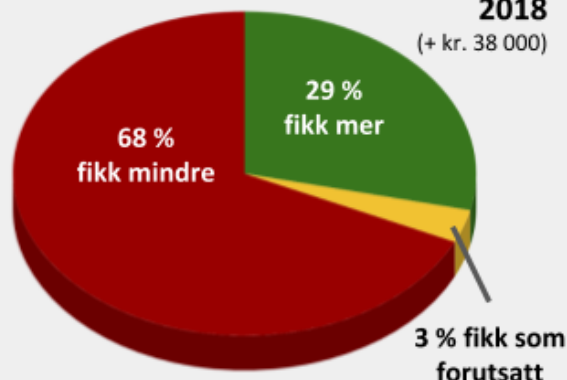
2017

(+ kr. 55 000)

2018

(+ kr. 38 000)

Økning kommer ikke fram

I 2017 var det over halvparten som fikk mindre enn økningen. I 2018 var det over 2/3 som fikk mindre enn økningen som Stortinget vedtok. I 2018 utgjør dette over 300 frivilligsentraler.

Noen får mer

Det er veldig positivt at både i 2017 og 2018 fikk ca 1/3 av sentralene mer enn økningen i statstilskuddet. Det betyr at her har kommunen i tillegg økt sitt lokale tilskudd til sentralen.

Kommentar

For 2018 kom økningen i to runder, der den siste økningen på kr. 11 000 var vedtatt rett før jul. Det kan ha medvirket til at en del kommuner ikke har fått det med i budsjettet.

Diverse

	2017	2018
Har eget styre	91 %	87 %
Har vedtekter	89 %	92 %
Endrede oppgaver	8 %	7 %
Bruker mva-komp.		56 %

Prosjektmidler

28 % kjører prosjekter
28 % mottar prosjektmidler
Gjennomsnitt på kr. 281 000,-
15 % av de som mottar prosjektmidler har prosjektmedarb.

Frivillige

Tall ble ikke samlet inn i 2018, men er justert for ant. sentraler. Gj.snitt 109 frivillige pr. sentral. Det gir ca **49.000 frivillige**.

Bakgrunn for undersøkelsen

Endring av tilskuddsordningen

Oppgavemeldingen (St. meld 14 2014-2015) - innstilling fra komitéens flertall

Tilskudd til frivilligsentraler: Stortinget mener at kommunene bør få et større og mer helhetlig ansvar innenfor frivillighet, forebygging og folkehelse. Tilskuddet til frivilligsentraler bør overføres til kommunene, midlene bør øremerkes og økes i en opptrappingsperiode for å styrke sentralene.

Stortingets vedtak i 2016

Den 15. juni 2016 vedtok Stortinget regjeringens forslag om at ansvaret for tilskuddet til frivilligsentraler bør overføres til kommunene.

Regjeringen vil i statsbudsjettet for 2017 foreslå at tilskuddet innlemmes i kommunenes rammetilskudd. Dagens retningslinjer for ordningen vil med dette ikke bli videreført. Med et kommunalt helhetlig ansvar for sentralene vil det ligge til rette for en videreutvikling av ordningen i tråd med lokale tradisjoner og behov. Det legges opp til at midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet (tabell C) i en overgangsperiode på fire år. Fordelingen av midlene for 2017 vil bygge på Kulturdepartementets fordeling i 2016. Kommuner som oppretter eller nedlegger frivilligsentraler i overgangsperioden, vil bli bedt om å rapportere om dette til Kulturdepartementet, slik at det kan tas høyde for dette i fordelingen av midler i påfølgende år. Tilskuddet trappes opp i fireårsperioden.

Brev fra Kulturdepartementet til kommunene den 28.06.2016 beskriver dette slik:

Om overgangen fra statlig til kommunalt ansvar for tilskudd til frivilligsentralene

15. juni sluttet Stortinget seg til Regjeringens forslag om å overføre ansvaret for tilskudd til frivilligsentralene til kommunene, jf. Innst. 333 S. (2014–2015) og Prop. 123 S (2015-2016) Kommuneproposisjonen 2017.

Med et kommunalt helhetlig ansvar for sentralene vil det legges til rette for en videreutvikling av ordningen i tråd med lokale ønsker. Dagens retningslinjer for frivilligsentraler, som er vedtatt av Kulturdepartementet, vil ikke bli videreført.

Tilskudd til frivilligsentralene budsjetteres i dag over kap. 315, post 71 på Kulturdepartementets budsjett og utgjør i 2016 127,8 millioner kroner. Fra 2017 legges det opp til at midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet (tabell C) i en overgangsperiode på fire år. Kommuner som oppretter eller nedlegger frivilligsentraler i overgangsperioden, vil bli bedt om å rapportere dette til Kulturdepartementet, slik at det kan tas høyde for nye sentraler i fordelingen av midler påfølgende år. Tilskuddet trappes opp i fireårsperioden.

Tidligere har Kulturdepartementet gitt et særskilt tilskudd til frivilligsentralenes regionkonferanser og andre samarbeidstiltak. Fra og med 2017 vil dette inngå i det ordinære tilskuddet. Vi er kjent med at KS vurderer mulige tiltak for bidra til en god overgang fra statlig til kommunal forvaltning av tilskuddet. KS legger blant annet opp til en egen konferanse for kommunene og frivilligsentralene høsten 2016 for å drøfte videre utvikling av sentralene i lys av at ansvaret for tilskuddet overføres fra staten til kommunene.

Omlegging av ordningen

Fra 1991 til og med 2016 har departementet etter Stortingets vedtak overført statstilskuddet direkte til den enkelte sentral, basert på søknad og rapportering.

Fra og med 2017 overføres altså midlene til de kommuner som har sentral(er). Midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet (tabell C) i en overgangsperiode på fire år. Regjeringen foreslo at tilskuddet trappes opp i fireårsperioden, og Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag.

Brev fra Kulturdepartementet til alle landets kommuner den 18.11.2016 (utdrag)

Med et kommunalt helhetlig ansvar vil det ligge til rette for en videreutvikling av frivilligsentralene i tråd med lokale prioriteringer. Kommunene overtar også tilskuddsansvaret for de sentralene som ikke er kommunalt drevet. Kulturdepartementet legger til grunn at kommunene fortsatt vil være opptatt av å ha gode sentraler med høyt aktivitetsnivå og at kommunene vil videreføre sitt engasjement knyttet til frivilligsentraler. Frivilligsentralene har til og med 2016 hatt krav om minimum 40 % lokal finansiering i tillegg til det statlige tilskuddet.

Slik Norges Frivilligsentraler ser det er intensjonen bare en administrativ endring av utbetaling av statstilskuddet til frivilligsentralene. Stortinget ønsker en videreutvikling og styrking av ordningen, basert på lokale ønsker. For den kommunale finansieringen mener vi at forutsetningen er som før: Kommunen gir sitt tilskudd til frivilligsentralen i tillegg til det som kommer fra staten. Intensjonen var ikke å endre de økonomiske vilkårene frivilligsentralen er basert på. Statstilskuddet har hele tiden gått til delvis dekning av lønn til daglig leder. Den lokale finansieringen skal dekke resten av kostnader til lønn pluss til annen drift.

Økning i rammen til frivilligsentralene 2017 og 2018

Frivilligsentralene fikk **for 2017** økt tilskuddet med kr. 55.000, fra 310.000 til 365.000:

- Stortinget økte statsbudsjettet til frivilligsentralene med ca 20 mill. Det utgjorde kr. 47.000,- i økning til hver sentral fra kr. 310.000,- til kr. 357.000,-. Tilskuddet hadde da stått stille på kr. 310.000 siden 2013.
- KUD brukte tidligere ca 3.5 mill årlig til fellestiltak for frivilligsentralene som gikk til nettverksledere og aktivitet/konferanser i de fire regionene. Disse midlene ble også fra og med 2017 fordelt til sentralene. Dette utgjorde kr. 8.000,- i tillegg til hver sentral, slik at tilskuddet kom opp i 365.000,- (for de som hadde daglig leder i full stilling i 2016).

For 2018 foreslo Stortinget en økning på kr. 27.000 til hver sentral. Dette ble ytterligere plusset på med kr. 11.000 i budsjettforliket like før jul 2017 (+ 5 mill), slik at endelig økning ble 38.000 (for de som hadde full stilling som daglig leder i 2016).

Undersøkelsen 2018

Generelt

Norges Frivilligsentraler ser viktigheten av å følge med på hvordan denne omleggingen går, og har gjennomført undersøkelser i 2017 og 2018. I 2018 ba vi sentralene om å rapportere inn tall fra driften i 2017 og 2018. Det er lagt mest vekt på økonomi, men vi benyttet også anledningen til å spørre om noen andre opplysninger.

Innsamlingen ble gjort gjennom Frivilligsentralenes felles IT-løsning InVi. Deltakelsen var noe lavere i 2018 enn i 2017. Dette skyldes nok innføring av ny IT-løsning samt at en ikke har purret sentralene så mye som i 2017. Vi mener uansett at utvalget er representativt.

Deltakelse

Av totalt 430 sentraler i drift i 2018 har 290 sentraler svart. Dette tilsvarer 67,4%. Noen besvarelser er tatt ut pga manglende opplysninger. Grunnlaget omfatter til slutt 260 sentraler.

1. Stortingets forutsetning

Stortinget vedtok en tilskuddsøkning på kr. 38 000 (kr. 27 000 pluss kr. 11 000) til hver sentral med daglig leder i 100%.

- 213 sentraler (82 %) oppgir at de har daglig leder i 100% eller mer

32% har fått det som stortinget vedtok eller mer

- 68 av 213 sentraler (32 %) har fått **kr. 38 000 eller mer** i økning og har dermed fått oppfylt stortingets forutsetning
 - 61 av 213 sentraler (29 %) fikk **mer enn kr. 38 000** (dvs at kommunen har økt sin overføring til sentralen)
 - 7 av 213 sentraler (3 %) har **fått akkurat kr. 38 000 i økning**

68 % fikk mindre

- 145 av 213 sentraler (68 %) fikk **mindre enn kr. 38 000**

For 2018 kom økningen i to runder, der den siste økningen på kr. 11 000 var vedtatt rett før jul. Det har nok medvirket til at en del kommuner ikke fikk det med i den opprinnelige budsjettbehandlingen.

2. Økninger og reduksjoner i forhold til 2017

Her regner vi av hele grunnlaget på 260 sentraler, og uavhengig av daglig leders stillingsprosent.

65 % har fått budsjettøkninger i forhold til 2017

- 23 av 260 sentraler (9 %) oppgir at de har fått **økning på kr. 100 000 eller mer**
- 57 av 260 sentraler (22 %) har fått **over kr. 38 000 opp til kr. 100 000**
- 89 av 260 sentraler (34 %) har fått **økning på kr. 38 000 eller mindre**

35% fikk ingen økning, eller en reduksjon i forhold til 2017

- 65 av 260 sentraler (25 %) fikk **samme budsjettramme** i 2018 som i 2017
- 26 av 260 sentraler (10 %) fikk en **reduksjon** i forhold til 2017
 - 17 av disse fikk en **større reduksjon enn kr. 50 000**

3. Andre inntekter

Vi spør her ikke om hvor midlene kommer fra eller hva de blir brukt til.

- 2017: 132 av 260 sentraler (50 %) oppgir at de har mottatt andre driftsinntekter
Snitt på kr. 241 000
- 2018: 131 av 260 sentraler (50 %) oppgir at de har mottatt andre driftsinntekter
Snitt på kr. 234 000

4. Prosjektmidler

- 72 av 260 sentraler (28 %) oppgir at de har mottatt prosjektmidler
 - Snitt på kr. 281 000
- 74 av 260 sentraler (28 %) oppgir at de har ett eller flere prosjekter
 - 29 av 74 sentraler (39 %) har ett prosjekt
 - 17 av 74 sentraler (23 %) har to prosjekter
 - 28 av 74 sentraler (38 %) har tre eller flere prosjekter
- 11 av 72 sentraler (15 %) som mottar prosjektmidler oppgir at de har prosjektmedarbeidere
 - årsverk ligger mellom 0,2 og 2

5. Momskompensasjon

- 145 av 260 sentraler (56 %) oppgir at de benytter momskompensasjon

6. Diverse

- Har eget styre: 223 av 256 har svart ja (87 %)
 - I 2017 har 91 % svart ja
- Har egne vedtekter: 214 av 233 har svart ja (92 %)
 - I 2017 har 89 % svart ja
- Endrede oppgaver: 16 av 220 har svart ja (7 %)
 - I 2017 har 8 % svart ja
- Relasjon til egen kommune i forhold til i 2016:
 - 37 av 214 sentraler har svart "Bedre" (17 %)
 - 163 av 214 sentraler har svart "Omtrent som før" (76 %)
 - 14 av 214 sentraler har svart "Dårligere" (7 %)
- Kommunen gjør andre tiltak til beste for sentralen: 81 av 156 har svart ja (52 %)

7. Merknader

Merknadsfeltet er brukt ganske flittig for å forklare bakgrunnen for tallene.

- Det er lagt inn merknader på 123 av 260 sentraler (47 %)

Spørsmålene

1. Ansatte

Legg inn ordinært ansatte. Ikke ta med personer på prosjekt eller tiltak.

1. Stillingsprosent daglig leder
2. Evt. stillingsprosent daglig leder 2
Fyll ut dette dersom dere har mer enn en daglig leder.
3. Antall øvrige faste ansatte
Faste ansatte, ikke prosjektansatte
4. Stillingsprosent øvrige faste ansatte

2. Regnskap 2017

1. Tilskudd fra kommunen
Inklusive rammetilskudd fra staten
2. Andre driftsinntekter
Unntatt tidsavgrensede prosjektmidler

3. Budsjett 2018

1. Er tilskudd fra kommunen for 2018 avklart
Dersom du svarer nei her, ønsker vi at du fyller ut antatte beløp nedenfor
2. Tilskudd fra kommunen
Inklusive rammetilskudd fra staten
3. Andre driftsinntekter
Unntatt tidsavgrensede prosjektmidler
4. Benytter sentralen momskompensasjon (ja/nei)

4. Diverse

1. Har sentralen eget styre
Hvis nei, er det fint med en kommentar i merknadsfeltet pkt. 6
2. Har sentralen egne vedtekter
Hvis nei, er det fint med en kommentar i merknadsfeltet
3. Er oppgavene vesentlig endret som følge av ny tilskuddsordning?
Hvis ja, forklar kort hva som er endret i merknadsfeltet
4. Hvordan opplever du din relasjon til kommunen i år i forhold til 2016
5. Gjør kommunen tiltak til beste for sentralen(e) som ikke kommer frem foran?
Spesielt aktuelt dersom det er flere sentraler i kommunen (kommenter gjerne i merknadsfeltet)

5. Prosjekt 2018

Vi ønsker å kartlegge litt om bruken av prosjektmidler ved frivilligsentralen. De som ikke har prosjektmidler hopper bare over punktet.

1. Hvor mye mottar sentralen i prosjektmidler
2. Antall prosjekter
3. Antall årsverk med prosjektmidler
Eks. 50% stilling halve året er 0,25 årsverk

6. Merknad

1. Merknad
Her kan du kommentere fritt. Henvis gjerne til punkt over.